

den voksede op til at blive en stadig større Reform, og saa fulgte vi naturligvis med, ja, var stadig medvirkende til, at den lille Spire voksede i Omfang og Indhold. Hvis man, da Grundlovssagen var sin Afslutning nær, fra en eller anden Side vilde have sagt: Nej, lad os nu vende tilbage til den første lille Spire, til en Ændring af § 32, vilde det fra alle Sider have mødt den stærkeste Modstand. Og det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger) bar sig heller ikke saaledes ad i denne Sag. Han havde ogsaa været med til at arbejde paa den lille Grundlovsreform og paa den udvidede Grundlovsreform. Jeg skal ikke omtale, hvor godt og hvor ivrigt og med hvilket Held, men hans Arbejde voksede sammen med hele Sagen, og da den store Grundlovsreform var sin Løsning nær, var det ærede Medlem villig til at være med, og det faldt ham ikke ind at vende tilbage til noget, der hørte Fortiden til. Han tog den store Grundlovsreform paa det Stadium, den var, og saa erklærede han sig villig til Medvirkning for at faa den udført i Enkelthederne, saaledes som ogsaa han kunde være interesseret i fra sit Stæde. Jeg synes, at her har vi et Forbillede paa, hvorledes man skulde bære sig ad ogsaa med Retsreformen, og derfor forekommer det mig højt besynderligt, at man nu fra den Side kommer med disse Smaaændringer. Derfor vil jeg endnu en Gang udtale Haabet om, at det maa være et Stykke Fortid, her ligger, et gammelt Partis forældede Lovforslag, som vi hurtigt kan lægge til Side i Udvalget, og at vi nu maa kunne se et nyt Parti i al sin Glans og Vælde, det konservative Folkeparti, med sit nye Program. Som jeg forstaar dette Program, maa det, hvis der skal være Alvor og Mening i det, love os en ærlig og kraftig Medvirkning til den store og gode Retsreforms Gennemførelse, som her foreligger.

Enkelthederne i det af Justitsministeren fremsatte Lovforslag skal jeg ikke her ved første Behandling komme nærmere ind paa, det vil kunne finde Sted i Udvalget. Jeg vil for øvrigt udtale, at vor Gruppe i alt væsentligt kan slutte sig til det forelagte Lovforslag med de tilhørende Lovforslag. Der er Punkter, som vi kunde ønske bedre, men disse Punkter blev allerede drøftet i 1914, og selv om vi ikke kunde faa vor Villie paa alle Punkter, blev det, vi naaede, dog saaledes, at vi med god Samvittighed og Glæde kunde give det endelige Lovforslag vor

Stemme, og nu er Lovforslaget, navnlig ved den nye Udtagelse af Nævninger, sammenlignet med det Lovforslag, vi sendte fra Folketinget i 1914, blevet saa væsentligt forbedret — og forhaabentlig vil denne Forbedring kunne fastholdes til Enden —, at vi med stor Glæde kan stemme for det uden væsentlige Ændringer.

Der er dog en Enkelthed, jeg kunde have Lyst til at omtale baade overfor den højtærede Justitsminister og overfor Udvalget, den angaar Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden, som er sat til 1. Oktober 1919. Det er en lang Tid, henved 4 Aar, fra nu. Lad os haabe — det har vi i alt Fald Lov til —, at denne Sag kan gennemføres i denne Rigsdagssamling, altsaa henad Foraaret eller Forsommeren, saa vil der gaa $3\frac{1}{2}$ Aar inden Lovens Ikrafttræden. Mon ikke $2\frac{1}{2}$ Aar vilde være tilstrækkeligt? Jeg vil henstille til Overvejelse, om det ikke gik an at forkorte Fristen med et Aar til 1. Oktober 1918, der vil da være gaaet 69 Aar, siden Grundloven lovede os en ny Retspleje. Om der gaar 69 Aar eller 70 Aar, kan maaske siges ikke at gøre saa meget, en Pølse i Slagteden, et Aar paa næsten et Aarhundrede, hvad betyder det? Men man kan ogsaa se Sagen fra en anden Side. Naar vi har maattet vente saa længe og har længtes efter Retsreformen og haft Grund til at længes derefter, naar Retsplejetilstanden er, som den er, og stadig afføder den ene Retsvildfarelse, den ene Retsskandale efter den anden, er et Aar ikke saa lidt, og saa vilde det være heldigt, om vi kunde naa frem det ene Aar før. Hvert Aar det gamle Retsplejesystem fortsættes uforandret, kan betyde Ulykke for Menneskeliv og Menneskeskæbner og betyder det i Regelen. Der gaar neppe et Aar, ja, jeg kan sige, der gaar neppe en Maaned, uden at en eller anden Medborger hvirvles ind i det nuværende Retssystem, og er han inde deri, er det, selv om han er uskyldig, en Guds Lykke, om han slipper nogenlunde uskadt ud deraf. Har først det nuværende Retsmaskineri faaet fat blot i Fligen af en Mands eller Kvindes Klædning, er det næsten et Mirakel, om den vedkommende slipper uskadt derfra. Det har man en Mængde Eksempler paa. Det har altid skyldtes en Række særdeles heldige, i mange Tilfælde næsten enestaaende, Omstændigheder, naar det er lykkedes at vriste et ulykkeligt Offer ud af det nuværende Retsmaskineri og gengive vedkommende Borger hans Ære og skaffe ham Erstatning, i de fleste Tilfælde er det en